

การปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

นางสาวชิตาภรณ์ ทองช่อม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CURRICULUM REFORM OF BACHELOR'S DEGREE IN ECONOMICS TO ALIGN WITH
SUFFICIENCY ECONOMY

Miss Chitaporn Thongchaoom

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program Program in Higher Education

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

510103

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

โดย

นางสาวชิตาภรณ์ ทองช่อม

สาขาวิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ

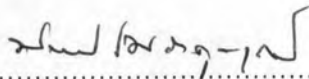
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

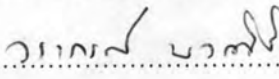
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิภา ปรัชญพฤทธิ์

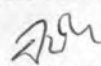
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

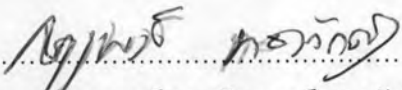
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิภา ปรัชญพฤทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ ทองภักดี)

ชิตาภรณ์ ทองช่อม : การปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. (CURRICULUM REFORM OF BACHELOR'S DEGREE IN ECONOMICS TO ALIGN WITH SUFFICIENCY ECONOMY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ. ดร. วราภรณ์ บวรศิริ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ. ดร.อภิภา ปรัชญพฤทธิ์ 399 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก ศึกษาสภาพการจัดการศึกษา หลักสูตร และการเรียนการสอนเศรษฐศาสตรบัณฑิตในปัจจุบันที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ลักษณะและแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน และนำเสนอแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) และระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหาร และผู้สอนหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต ผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่เป็นกรณีศึกษาตัวอย่างของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านเศรษฐศาสตร์และการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน มีความครอบคลุมองค์ประกอบของความพอเพียง คือ มีคุณลักษณะของความพอเพียง 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี และมีเงื่อนไขของความพอเพียง 2 ประการ คือ ความรู้ และคุณธรรม โดยมีความมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2. การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาสอนในหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป และเป็นวิชาเลือก

3. การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ดำรงชีวิต และในการดำเนินธุรกิจในสภาพปัจจุบันมี 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านจิตใจ ซึ่งจะต้องมีความสมดุลในการพัฒนาทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน

4. แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) หลักการและแนวคิดในการปฏิรูป 2) นโยบายในการปฏิรูป ประกอบด้วย นโยบายระดับประเทศ นโยบายระดับองค์กรที่เกี่ยวข้อง และนโยบายระดับสถาบันการศึกษา 3) แนวทางการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ปรัชญา เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชา และกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 4) แนวทางการจัดการศึกษา แนวทางการบริหาร และการจัดการด้านวิชาการในระดับสถาบันการศึกษา

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ

ลายมือชื่อนิสิต ชิตาภรณ์

และความเป็นผู้นำทางการศึกษา.

สาขาวิชา อุดมศึกษา

ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก วราภรณ์ บวรศิริ

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อภิภา

4684681927 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORDS : CURRICULUM REFORM // SUFFICIENCY ECONOMY

CHITAPORN THONGCHAOOM : CURRICULUM REFORM OF BACHELOR'S DEGREE IN ECONOMICS TO ALIGN WITH SUFFICIENCY ECONOMY. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. VARAPORN BOVORNSIRI, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASST.PROF. APIPA PRACHYAPRUIT, 399 pp.

The purposes of this research were to analyze and synthesize the concepts of alternative economics, to investigate the state of education management, curriculum and instruction of economics at the undergraduate level, to analyze the characteristics and application of sufficiency economy to the present social situations and to present the guidelines for curriculum reform of Bachelor's Degree in economics to align with sufficiency economy. The research methodology included descriptive research and Ethnographic Delphi Futures research. The data collection was conducted from documents, interviews, questionnaire and the EDFR technique. The research samples comprised administrators and instructors in charge of the curriculum of economics at the undergraduate level, administrators of business organizations who got involved in the case study of the application of sufficiency economy, executives in public and private sectors, and experts in economics and education.

The research findings revealed that

1. The concepts of sufficiency economy, Buddhist economics, humanistic economics, and community economy have three characteristics of sufficiency: moderation, reasonableness, and good self-immunity; and two conditions of sufficiency : knowledge and morals. These beliefs are to lead to sustainable development.

2 It was found that sufficiency economy was introduced as a course in general education and electives for students of Bachelor's Degree in economics.

3. An application of sufficiency economy in current social situation was classified into four categories : economy, society, environment, and spiritual foundation. These must be equally develop concurrently.

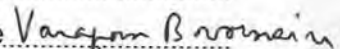
4. The guidelines for the curriculum reform of Bachelor's Degree in economics to align with sufficiency economy consisted of 1) the principles and concepts of reform 2) the policy on reform which include three major components : the national policy, the policy of the organizations concerned and the policy of educational institutions 3) approaches to instruction consist of philosophy, goals and objectives of the curriculum, the curriculum structure and courses including teaching and learning activities 4) approaches to education management, administration and academic management in educational institutions.

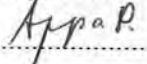
Department :Educational Policy, Management and Leadership

Field of Study : Higher Education

Academic Year : 2008

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาเปรียบเสมือนบุพการีผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความกรุณา ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนการเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงานให้แก่ผู้วิจัย จนสามารถบรรลุความสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิภา ปรัชญพฤทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำปรึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้ปรากฏในวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. ปทีป เมธาคณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิภา ปรัชญพฤทธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารัมย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ณีฎฐพงษ์ ทองภักดี ที่ให้ความเมตตาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะอันนำมาซึ่งความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา ทุกท่าน ที่ได้กรุณาสอนสั่ง อบรม ฝึกฝน บ่มเพาะความรู้ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่ดีให้ศิษย์ ทั้งยังให้ความช่วยเหลือและก็เข้าใจเป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตในภาควิชาทุกคนที่ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

คุณความดีทั้งหลายจากผลงานนี้ ผู้วิจัยขอบคุณค่าของงานวิจัยนี้แต่คุณพ่อและคุณแม่ผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดูให้ความเมตตา และห่วงใยแก่ลูกคนนี้ตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	27
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
ตอนที่ 1 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.....	28
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายทางการศึกษา.....	31
ตอนที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน.....	41
ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ และแนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กระทางเลือก.....	75
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	85
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	90
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	105

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแส ทางเลือก.....	128
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	158
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน.....	181
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนา แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR.....	190
ตอนที่ 5 ผลการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	205
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	273
สรุปผลการวิจัย.....	275
อภิปรายผลการวิจัย.....	290
ข้อเสนอแนะ.....	297
รายการอ้างอิง.....	300
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	313
ภาคผนวก ข แบบวิเคราะห์เอกสาร.....	316
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต.....	319
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต.....	326
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะและแนวปฏิบัติ ในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน.....	333

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความคาดหวังต่อ คุณลักษณะของบัณฑิต.....	337
ภาคผนวก ช แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวโน้ม หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตสำหรับ การวิจัยอนาคตแบบ EDFR.....	339
ภาคผนวก ซ รายละเอียดหลักสูตรที่ใช้ในการวิจัย.....	36๓
ภาคผนวก ฉ หนังสือประสานงาน.....	391
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	399

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	92
2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเอกชน.....	92
3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้สอนเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	93
4	สรุปกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	95
5	เกณฑ์การตัดสินระดับชั้นตามมติสำหรับการตอบที่เป็นมาตรฐานค่า	
	5 ระดับ.....	113
6	สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	118
7	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย แนวคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์.....	129
8	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย องค์ประกอบสำคัญของแนวคิด.....	131
9	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย การประยุกต์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน.....	133
10	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย การประยุกต์ในภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรม.....	134
11	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน ภาคเกษตรกรรม.....	135
12	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย การประยุกต์ใช้ในภาคการเงิน.....	136
13	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย การประยุกต์ใช้ในภาคการค้าระหว่างประเทศ.....	137
14	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพุทธเศรษฐศาสตร์ในประเทศไทย แนวคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์.....	139
15	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพุทธเศรษฐศาสตร์ในประเทศไทย องค์ประกอบสำคัญของแนวคิด.....	140

ตารางที่		หน้า
16	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพุทธเศรษฐศาสตร์ในประเด็น การประยุกต์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน.....	141
17	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพุทธเศรษฐศาสตร์ในประเด็น การประยุกต์ใช้ในภาคเศรษฐกิจต่างๆ.....	143
18	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์มนุษยนิยมในประเด็น แนวคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์.....	144
19	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์มนุษยนิยมในประเด็น องค์ประกอบสำคัญของแนวคิด.....	145
20	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์มนุษยนิยมในประเด็น การประยุกต์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและการประยุกต์ใช้ในภาค เศรษฐกิจต่างๆ.....	146
21	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชนในประเด็น แนวคิดเชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์.....	147
22	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชนในประเด็น องค์ประกอบสำคัญของแนวคิด.....	149
23	ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจชุมชนในประเด็น การประยุกต์ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน และการประยุกต์ใช้ใน ภาคเศรษฐกิจต่างๆ.....	150
24	สรุปผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน.....	153
25	สรุปโครงสร้างหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่ได้เริ่มนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในหลักสูตร.....	162
26	สรุปรายวิชาในโครงสร้างหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต.....	163
27	มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ในประเทศไทยที่มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุ ไว้ในหลักสูตรในปัจจุบัน.....	168
28	มหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนโดยนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบรรจุไว้ในหลักสูตรในปัจจุบัน.....	170

ตารางที่	หน้า
29	สรุปการสัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต..... 173
30	ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล..... 177
31	สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอนใน ประเด็นการเรียนการสอนในปัจจุบัน..... 178
32	การวิเคราะห์เอกสารการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต ประจำวัน..... 182
33	การวิเคราะห์เอกสารการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของธุรกิจ 185
34	ผลการศึกษาและวิเคราะห์ความคาดหวังต่อคุณลักษณะของหน่วยงานผู้ใช้ บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน..... 188
35	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR..... 191
36	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR..... 192
37	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR..... 195
38	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR..... 198
39	ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR..... 201
40	การวิเคราะห์และการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง..... 206
41	ผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิในการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง..... 232

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ ที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	1
2	กลยุทธ์ความฉลาดรู้ (Learn Wisely Strategies).....	17
3	แนวคิดของการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.....	63
4	กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูล.....	101
5	แนวคิดในการกำหนดแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	114
6	แสดงเค้าโครงในการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่ สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง.....	116
7	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	124